

รายงานการประชุมวิชาการระดับชาติ (Proceedings) ครั้งที่ 9 เรื่อง “พุทธวิธี และวิถีครูบา กับการแก้ปัญหาวิกฤติโลก”
(The Buddhist and Kruba Methods to Solve the World Crisis) วันที่ 25 มีนาคม 2566

การวิเคราะห์บทบาทการสนับสนุนการศึกษาสงฆ์ของวิทยาลัยสงฆ์ลำพูน
**AN ANALYSIS OF ROLES IN SUPPORTING MONK EDUCATION OF LAMPHUN BUD-
DHIST COLLEGE**

พระกชนันท์ สุทธิญาโน PhraKachanan Suttiyano

พระมหาอินทร์วงศ์ อัสสรภาณี ดร. Phramaha Intawong Issaraphanee. Dr.

ธวัชชัย ไชยวุฒิ Tawatchai Chaiwoot

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์ลำพูน

Mahachulalongkornrajavidyalaya University Lamphun Buddhist College

Mos_zao84@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 3 ประการ คือ 1. เพื่อศึกษาการสนับสนุนการศึกษาของพระสงฆ์ในพระพุทธศาสนา 2. เพื่อศึกษาการสนับสนุนการศึกษาสงฆ์ของวิทยาลัยสงฆ์ลำพูน 3. เพื่อวิเคราะห์บทบาทการสนับสนุนการศึกษาสงฆ์ของวิทยาลัยสงฆ์ลำพูน เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ การเก็บรวบรวมข้อมูลในพื้นที่ โดยใช้เครื่องมือวิจัยเป็นแบบสัมภาษณ์เชิงลึกกับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญจำนวน 13 รูป/คน ผลการวิจัย พบว่า 1. การสนับสนุนการศึกษาของพระสงฆ์ในพระพุทธศาสนา พระพุทธเจ้า ทรงตั้งคณะสงฆ์ขึ้น คณะสงฆ์นี้เปิดรับบุคคลทุกวรรณะและนอกรวรรณะ มีโอกาสเท่าเทียมกันในการที่จะได้รับการ ศึกษาอบรมตลอดจนปฏิบัติเพื่อเข้าถึงจุดหมายสูงสุดที่ชีวิตในสงฆ์จะเข้าถึงได้สถาบันวัดกลายเป็นสถาบันทางการศึกษา เพราะเป็นที่ฝึกหัดอบรม พัฒนาคนและพัฒนาตนให้เดินไปในวิถีชีวิตที่ถูกต้องดีงาม 2. การสนับสนุนการศึกษาสงฆ์ของวิทยาลัยสงฆ์ลำพูน ได้รับเมตตาอนุเคราะห์จากหลวงปู่เจ้าคณะจังหวัดและคณะสงฆ์ ชุมชนและท้องถิ่น ภายในจังหวัดและจังหวัดใกล้เคียง ซึ่งทำให้วิทยาลัยสงฆ์ลำพูนมีความเข้มแข็ง จัดการศึกษาหลักสูตรสาขาวิชาที่มีเนื้อหาสาระสอดคล้องกับปรัชญา ปณิธาน วิสัยทัศน์ เอกลักษณ์ และอัตลักษณ์บัณฑิตของมหาวิทยาลัย 3. วิเคราะห์บทบาทการสนับสนุนการศึกษาสงฆ์ของวิทยาลัยสงฆ์ลำพูน 1 ด้านคณาจารย์ เป็นแนวทางการศึกษาเล่าเรียนคัมภีร์ 2 ด้านวิปัสสนาธุระ ความสำคัญในการเป็นสถานที่ถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านการปฏิบัติธรรม 3 ด้านการผลิตบัณฑิต เน้นด้านสังคม ถ้าเป็นพระนิสิตต้องเป็นพระนิสิตที่ดี 4. ด้านการวิจัย เป็นการต่อยอดในการศึกษาเรียนรู้อย่างลึกซึ้ง 5 ด้านบริการวิชาการแก่สังคม

รายงานการประชุมวิชาการระดับชาติ (Proceedings) ครั้งที่ 9 เรื่อง “พุทธวิธี และวิถีครูบา กับการแก้ปัญหาวิกฤติโลก”

(The Buddhist and Kruba Methods to Solve the World Crisis) วันที่ 25 มีนาคม 2566

เป็นสถานที่เปิดกว้างให้โอกาสแก่ทุกคน ในการศึกษาเรียนรู้พระพุทธศาสนา 6. ด้านการส่งเสริมพระพุทธศาสนาทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม สนับสนุนด้านการอนุรักษ์วัฒนธรรม ประเพณีท้องถิ่นมาอย่างต่อเนื่อง

คำสำคัญ : บทบาท. การสนับสนุน. การศึกษาสงฆ์

Abstract

This research has three objectives: 1. to study the support of monk education in Buddhism. 2. to study the support of monk education of Lamphun Buddhist College. 3. to analyze the role of support for monk education in the Lamphun Buddhist College. It is qualitative research. The research tools for the data collection was an in-depth interview with a group of 13 key informants. The results showed that: 1. To support the study of monks in Buddhism. it was found that the Buddha established the Sangha. This Sangha is open to all castes and non-castes to have an equal opportunity to receive study. training. and practice in order to reach the ultimate goal that life in the monks can reach. The monastic institute has become an educational institute because it is a place for training. develop people. and develop themselves to the right way of life.. 2. The support of monk education of Lamphun Buddhist College has received kindness from the provincial monks. monks. communities and localities within the province and nearby provinces. which make Lamphun Buddhist College strong. There are educational programs in subject areas that are in line with the university's philosophy. motto. vision. identity and graduate identity. 3. Analyzing the role of supporting monk education of Lamphun Buddhist College. it was found that 1. Kanthathura. the guideline for studying scriptures. 2. Vipassanathura. the importance of being a place for transferring the knowledge of dhamma practice. 3. Production of graduates. emphasizing on social aspects. if they are monk students. they must be good monk students. 4. Research is an extension of deep learning. 5. Academic services to society. it is a place open to give opportunities for everyone to study and learn Buddhism. 6. Promoting Buddhism. preserving arts and culture and

preserving the environment. cultural preservation and local traditions has been supported continuously.

Keywords : ROLES. SUPPORT. MONK EDUCATION

บทนำ

พระพุทธศาสนาเกิดขึ้นในชมพูทวีป ประเทศอินเดียเมื่อราว 2.600 ปีที่ผ่านมา โดยพระพุทธองค์และสาวกได้ช่วยกันเผยแผ่พระพุทธศาสนาในดินแดนแห่งนี้ตามพุทธประสงค์ ผลของการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในสถานที่ต่างๆ ครั้งนั้น ทำให้มีผู้เกิดความเลื่อมใสศรัทธายอมรับน้อมตนเข้ามานับถือในพระพุทธศาสนาเป็นจำนวนมาก จนกลายเป็นชุมชนของชาวพุทธที่เรียกว่า “พุทธบริษัท 4” อันได้แก่ ภิกษุ ภิกษุณี อุบาสก และอุบาสิกา (ไพโรจน์ ศุภทีปมงคล. 2548 : 1.) ซึ่งพุทธบริษัท 4 เหล่านี้ได้มีบทบาทสำคัญในการช่วยเผยแผ่ ทำนุบำรุง และสร้างความมั่นคงแก่พระพุทธศาสนา โดยต่างฝ่ายต่างทำหน้าที่ของตนเอง เช่น ภิกษุ ภิกษุณี ก็ทำหน้าที่ในการบำเพ็ญสมณธรรมและเผยแผ่หลักคำสอนของพระพุทธศาสนา ส่วนอุบาสกอุบาสิกา ก็ช่วยกันอุปถัมภ์บำรุงพระพุทธศาสนาโดยการอุปฐากดูแลพระผู้มีพระภาคเจ้า ภิกษุ ภิกษุณี และสามเณรสามเณรีให้มีความเป็นอยู่ที่เป็นสัปปายะต่อการบำเพ็ญธรรม (พระวิเชียรบุรี สติสมปนโน. (ขวัญโปก). 2559 : 1) เพื่อความเจริญรุ่งเรืองและตั้งมั่นของพระพุทธศาสนา สอดคล้องกับเหตุการณ์ในช่วงปลายสมัยพุทธกาล พระพุทธองค์และสาวกทั้งหลายได้ตระหนักถึงความสำคัญของการตั้งมั่นอยู่นานแห่งพระสัทธรรมคำสอน ซึ่งพระพุทธองค์ได้ทรงตรัสเป็นแนวทางแห่งการปฏิบัติ ดังพุทธพจน์ว่า

“เมื่อตถาคต ปรินิพพาน ภิกษุ ภิกษุณี อุบาสก อุบาสิกา ในพระธรรมวินัย ยังมีความเคารพ ยำเกรงในพระศาสดา. . ในพระธรรม. . ในพระสงฆ์. . ในสิกขา. . ในกันและกัน นี้แลเป็นเหตุเป็นปัจจัยให้พระสัทธรรมตั้งมั่นอยู่นาน” (อง. ปญจก. (ไทย) 22/201/343-344.)

ซึ่งพุทธพจน์ดังกล่าว เป็นเครื่องชี้ให้เห็นว่าพุทธบริษัททุกหมู่เหล่า ต่างเป็นเจ้าของพระพุทธศาสนาร่วมกัน และมีหน้าที่ที่จะต้องปฏิบัติเอื้อเพื่อ เอื้อประโยชน์ต่อกันและกัน หน้าที่สำคัญอีกประการหนึ่งคือการจะต้องทะนุบำรุงพระพุทธศาสนา (พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตฺโต). 2545 : 50)

ปัจจัยสำคัญประการหนึ่ง ที่มีส่วนทำให้พระพุทธศาสนามีความเจริญรุ่งเรืองและมั่นคง คือ การศึกษาของพระสงฆ์ และ ยังเป็นเครื่องมือในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้ศึกษา อันจะนำไปสู่การเผยแผ่พระพุทธศาสนาได้เป็นอย่างดี การศึกษาของสงฆ์แต่เดิมนั้น เริ่มต้นมาแต่สมัยพุทธกาลแล้ว บุคคลผู้ที่เข้ามาสู่สังฆมณฑลในครั้งพุทธกาล ตามประวัติส่วนมากมักจะได้รับการศึกษาทั้งคฤหัสถ์และ

รายงานการประชุมวิชาการระดับชาติ (Proceedings) ครั้งที่ 9 เรื่อง “พุทธวิธี และวิถีครูบา กับการแก้ปัญหาวิกฤติโลก”

(The Buddhist and Kruba Methods to Solve the World Crisis) วันที่ 25 มีนาคม 2566

คติธรรมมาเป็นอย่างดี ตามลัทธิความเชื่อของตน พอเข้ามาบวชเป็นพระภิกษุในพระพุทธศาสนา ก็ได้รับการศึกษาตามแนวทางแห่งวิถีพุทธในสมัยนั้น

การศึกษาของสงฆ์ในสมัยพุทธกาลมี 2 ประการ คือ

1. คันถธุระ ได้แก่ การศึกษาพระธรรมวินัยอันเป็นคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้า
2. วิปัสสนาธุระ ได้แก่ การเรียนกรรมฐานอันเป็นเครื่องมือหรืออุบายฝึกหัดจิตใจของตนเองให้สะอาดผ่องแผ้ว ปราศจากกิเลสอาสวะทั้งปวง (กรมการศาสนา กระทรวงศึกษาธิการ. 2539 : 2)

ซึ่งในปัจจุบัน ได้นำหลักการดังกล่าวมาขยายเป็นแนวทางการจัดการศึกษา ตามหลักวิชาการทางพระพุทธศาสนา แบ่งเป็น 2 ด้าน ได้แก่

- 1) ด้านคันถธุระ คือ การศึกษาเล่าเรียนพระไตรปิฎกและเนื้อหาวิชาการความรู้สมัยใหม่เพื่อการนำไปประยุกต์ใช้การดำเนินชีวิต การเผยแผ่และจรรโลงพระพุทธศาสนา ปัจจุบันแบ่งเป็น 2 ประการ คือ 1. การศึกษาพระปริยัติธรรม ได้แก่ แผนกสามัญศึกษา (ม.1 – ม.6) และแผนกนักธรรม-บาลี 2. การศึกษาระดับอุดมศึกษา ได้แก่ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (ฝ่ายมหานิกาย) และมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย (ฝ่ายธรรมยุต)
- 2) ด้านวิปัสสนาธุระ คือ การศึกษาปฏิบัติธรรมเพื่ออบรมพัฒนาจิตใจและสติปัญญา แบ่งเป็น 2 ประการ คือ 1. สมถะกัมมัฏฐาน และ 2. วิปัสสนากัมมัฏฐาน

ในการนี้ วิทยาลัยสงฆ์ลำพูน มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ในฐานะองค์กรการศึกษาระดับอุดมศึกษาในพื้นที่จังหวัดลำพูน ได้มีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนการจัดการศึกษาตามพันธกิจของมหาวิทยาลัย ซึ่งผู้วิจัย มีความสนใจที่จะศึกษาวิเคราะห์บทบาทในการสนับสนุนการศึกษาสงฆ์ของวิทยาลัยสงฆ์ลำพูน เพื่อเป็นแบบอย่างในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาสงฆ์และสร้างความมั่นคงทางพระพุทธศาสนาอย่างยั่งยืน

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาการสนับสนุนการศึกษาของพระสงฆ์ในพระพุทธศาสนา
2. เพื่อศึกษาการสนับสนุนการศึกษาสงฆ์ของวิทยาลัยสงฆ์ลำพูน
3. เพื่อวิเคราะห์บทบาทการสนับสนุนการศึกษาสงฆ์ของวิทยาลัยสงฆ์ลำพูน

วิธีดำเนินการวิจัย

1) รูปแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ผู้วิจัยมุ่งศึกษาวิเคราะห์ บทบาทการสนับสนุนการศึกษาสงฆ์ของวิทยาลัยสงฆ์ลำพูน โดยมีการศึกษาและเก็บข้อมูล ดังนี้

1) ศึกษาข้อมูลรูปแบบการศึกษาสงฆ์ โดยใช้ตารางบันทึกการวิเคราะห์ข้อมูลที่สร้างขึ้นเอง และตรวจสอบความถูกต้องโดยผู้เชี่ยวชาญ

2) ศึกษาบทบาทการส่งเสริมการศึกษาสงฆ์ของวิทยาลัยสงฆ์ลำพูน โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ที่สร้างขึ้น และตรวจสอบความถูกต้องโดยผู้เชี่ยวชาญ

2) การออกแบบการวิจัยเชิงคุณภาพ

1) กลุ่มเป้าหมาย/ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants)

ผู้วิจัย ใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) กับบุคคลผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการ จัดการศึกษาและส่งเสริมการศึกษาสงฆ์ของวิทยาลัยสงฆ์ลำพูน เพื่อเสริมข้อมูลในด้านเอกสาร ดังนี้

- 1) ผู้แทนคณะสงฆ์ เจ้าคณะจังหวัดลำพูน จำนวน 1 รูป
- 2) ผู้บริหารวิทยาลัยสงฆ์ลำพูน จำนวน 3 รูป/คน
- 3) ผู้แทนคณาจารย์ระดับหลักสูตร จำนวน 7 รูป/คน
- 4) ผู้แทนองค์กรเครือข่าย จำนวน 2 คน ได้แก่

2) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือในการวิจัยโดย ศึกษาเอกสารวิชาการและจากงานวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับบทบาทการส่งเสริมการศึกษาสงฆ์ของ วิทยาลัยสงฆ์ลำพูน โดยมีขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
2. กำหนดกรอบแนวคิดในการสร้างเครื่องมือ
3. สร้างเครื่องมือ จากกรอบเนื้อหาในคำจำกัดความของศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย
4. เสนอร่างเครื่องมือการวิจัยต่ออาจารย์ที่ปรึกษาและปรับปรุงแก้ไขตามที่อาจารย์ที่ ปรึกษาแนะนำ จำนวน 2 ชุด ต่อไปนี้

ชุดที่ 1 ตารางบันทึกการวิเคราะห์ข้อมูลจากพระไตรปิฎกและเอกสาร ตำรา ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ชุดที่ 2 แบบสัมภาษณ์ ด้วยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) กับบุคคลผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาและส่งเสริมการศึกษาสงฆ์ของวิทยาลัยสงฆ์ลำพูน จำนวน 13 รูป/คน

3) การเก็บรวบรวมข้อมูล

ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการศึกษาวิเคราะห์เอกสารและการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ทั้งนี้ ข้อมูลที่จัดเก็บรวบรวมในการวิจัยครั้งนี้แบ่งออกเป็น 2 ประเภท ประกอบด้วย

(1) ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data)

คือ การเก็บข้อมูลเอกสาร (Documentary) โดยการศึกษาข้อมูลจากพระไตรปิฎก เอกสาร ตำรา ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยศึกษาเฉพาะประเด็นที่เกี่ยวกับบทบาทการส่งเสริมการศึกษาสงฆ์ของวิทยาลัยสงฆ์ลำพูน

(2) ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data)

คือ การเก็บข้อมูลภาคสนามหรือจากพื้นที่ ที่ทำการศึกษาวิจัย ซึ่งเป็นข้อมูลหลักในการวิจัยครั้งนี้ เป็นข้อมูลที่ได้จากกลุ่มตัวอย่าง โดยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-Depth Interview) ทั้งนี้เพราะการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก และทำการบันทึกข้อมูลที่ได้จากการสนทนา ด้วยเทปบันทึกเสียง ทั้งนี้ใช้เวลาในการสัมภาษณ์ ประมาณ 1-2 ชั่วโมง

3) การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดรูปแบบเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ซึ่งข้อมูลที่รวบรวมเกิดจากการประมวลเอกสาร และการสัมภาษณ์เชิงลึก ดังนั้น การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการโดยจัดลำดับเนื้อหาตามวัตถุประสงค์ จากนั้นจึงทำการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) แล้วนำเสนอในรูปแบบการพรรณนา

ผลการวิจัย

1) การสนับสนุนการศึกษาของพระสงฆ์ในพระพุทธศาสนา พบว่า นอกจากทรงประกาศคำสอน เพื่อให้เกิดผลทางการปฏิบัติ ทางความเชื่อถืออย่างใหม่ ของประชาชนแล้ว พระพุทธเจ้าทรงนำหลักการนี้มาปฏิบัติให้เกิดผลในรูปสถาบันด้วย ทรงตั้ง คณะสงฆ์ขึ้น คณะสงฆ์นี้เปิดรับบุคคลทุกระดับและนอกระดับ ทุกคนที่เข้ามาเป็นสมาชิกของ สถาบันสงฆ์นั้นแล้วมีสิทธิเสมอกันในทางด้าน

การปกครองและชีวิตทางสังคม มีข้อกำหนดเพียง ให้แสดงความเคารพกันตามลำดับอายุสมาชิกภาพ และมีโอกาสเท่าเทียมกันในการที่จะได้รับการ ศึกษาอบรมตลอดจนปฏิบัติเพื่อเข้าถึงจุดหมายสูงสุดที่ชีวิตในสงฆ์จะเข้าถึงได้สถาบันวัดกลายเป็น สถาบันทางการศึกษา เพราะเป็นที่ฝึกหัดอบรม บรรยายภาศภายในวัดรวมถึงวิถีชีวิตของพระสงฆ์ ภายในวัดเป็นบรรยากาศสำหรับฝึกหัดพัฒนาคนและ พัฒนาตนให้เดินไปในวิถีชีวิตที่ถูกต้องดีงาม

2) การสนับสนุนการศึกษาสงฆ์ของวิทยาลัยสงฆ์ลำพูน วิทยาลัยสงฆ์ลำพูน ได้รับเมตตา อนุเคราะห์จากคณะสงฆ์จังหวัดลำพูน ชุมชนและท้องถิ่น ภายในจังหวัดและจังหวัดใกล้เคียง ซึ่งทำให้ วิทยาลัยสงฆ์ลำพูนมีความเข้มแข็ง จัดการศึกษาหลักสูตรสาขาวิชาที่มีเนื้อหาสาระสอดคล้องกับ ปรัชญา ปณิธาน วิสัยทัศน์ เอกลักษณ์ อัตลักษณ์และอัตลักษณ์บัณฑิตของมหาวิทยาลัย มีศิษย์เก่าที่ ประสบความสำเร็จในการทำงานหน้าที่ ในองค์กรภาครัฐ ภาคเอกชน ตลอดทั้งการสนองงานกิจการ คณะสงฆ์ทั้งในด้านการปกครอง การศึกษา การเผยแผ่ การสาธารณูปการ การศึกษาสงเคราะห์ ได้รับการยอมรับในด้านความรู้ ความสามารถ ทักษะประสบการณ์ คุณธรรมจริยธรรม

3) วิเคราะห์บทบาทการสนับสนุนการศึกษาสงฆ์ของวิทยาลัยสงฆ์ลำพูน พบว่า 1 บทบาท การสนับสนุนการศึกษาสงฆ์ของวิทยาลัยสงฆ์ลำพูนด้านคันถธุระ เป็นแนวทางด้านการศึกษาเล่าเรียน คัมภีร์และให้การสนับสนุนการเรียนรู้อย่างลึกซึ้งของพระพุทธศาสนา 2 บทบาทการสนับสนุน การศึกษาสงฆ์ของวิทยาลัยสงฆ์ลำพูนด้านวิปัสสนาธุระ ความสำคัญในการเป็นสถานที่ถ่ายทอดองค์ ความรู้ด้านการปฏิบัติธรรม และธำรงไว้ซึ่งคำสอนของพระพุทธเจ้าเพื่อการปฏิบัติในการฝึกตน ในอัน ที่จะนำไปเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตต่อไปในสังคม 3 บทบาทการสนับสนุนการศึกษาสงฆ์ของ วิทยาลัยสงฆ์ลำพูนด้านการผลิตบัณฑิต เน้นด้านสังคม ถ้าเป็นพระนิสิตต้องเป็นพระนิสิตที่ดี 4. บทบาทการสนับสนุนการศึกษาสงฆ์ของวิทยาลัยสงฆ์ลำพูนด้านด้านการวิจัย เป็นการต่อยอดใน การศึกษาเรียนรู้อย่างลึกซึ้ง ในการพัฒนาจิตใจและธำรงไว้ซึ่งคำสอนของพระพุทธเจ้าในอันที่นำไป เป็นแนวทางในการแผ่หลายสู่สังคมโลก 5 บทบาทการสนับสนุนการศึกษาสงฆ์ของวิทยาลัยสงฆ์ลำพูนด้าน บริการวิชาการแก่สังคม เป็นสถานที่เปิดกว้างให้โอกาสแก่ทุกคน ทุกเพศ ทุกวัย ในการศึกษาเรียนรู้ พระพุทธศาสนา 6. บทบาทการสนับสนุนการศึกษาสงฆ์ของวิทยาลัยสงฆ์ลำพูนด้านการส่งเสริม พระพุทธศาสนาทำนุ บำรุงศิลปวัฒนธรรมและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม สนับสนุนด้านการอนุรักษ์ วัฒนธรรม ประเพณี และเป็นส่วนหนึ่งในการบริหารจัดการ เพื่อส่งเสริม ในบทบาทด้าน พระพุทธศาสนาแก่สังคม

อภิปรายผล

การสนับสนุนการศึกษาของพระสงฆ์ในพระพุทธศาสนานั้น พระพุทธองค์นอกจากทรงประกาศคำสอน เพื่อให้เกิดผลทางการปฏิบัติ ทางความเชื่อถืออย่างใหม่ ของประชาชนแล้ว พระพุทธเจ้าทรงนำหลักการนี้มาปฏิบัติให้เกิดผลในรูปสถาบันด้วย ทรงตั้ง คณะสงฆ์ขึ้น คณะสงฆ์นี้เปิดรับบุคคลทุกระดับและนอกระดับ ทุกคนที่เข้ามาเป็นสมาชิกของสถาบันสงฆ์สอดคล้องกับงาน (พระวิเชียร ลิตสมปนโน (ขวัญโพก). 2555) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การศึกษาบทบาทในการทำนุบำรุงพระพุทธศาสนาของพระเจ้าปเสนทิโกศล” จากการศึกษาวิจัยดังกล่าวสรุปได้ว่า พระเจ้าปเสนทิโกศล ทรงสนพระทัยในการอุปถัมภ์บำรุงพระพุทธศาสนาด้วยปัจจัยไทยธรรมแต่พระพุทธเจ้า และพุทธสาวก พุทธสาวิกา ทรงเป็นแบบอย่างแก่ศรัทธาประชาชนในแว่นแคว้นด้วยการถวายอามิสทาน การสร้างกุฏิเสนาสนะ ทรงมีพระราชจริยาวัตรที่งดงามหลายด้าน โดยนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาไปประพฤติปฏิบัติในฐานะผู้นำและผู้บริหารประเทศ ทรงใช้หลักทศพิธราชธรรมในการปกครองแคว้นโกศลและกาสี ในฐานะผู้ครองเรือนทรงใช้หลักฆราวาสธรรม สมชีวิตรธรรม เป็นต้น

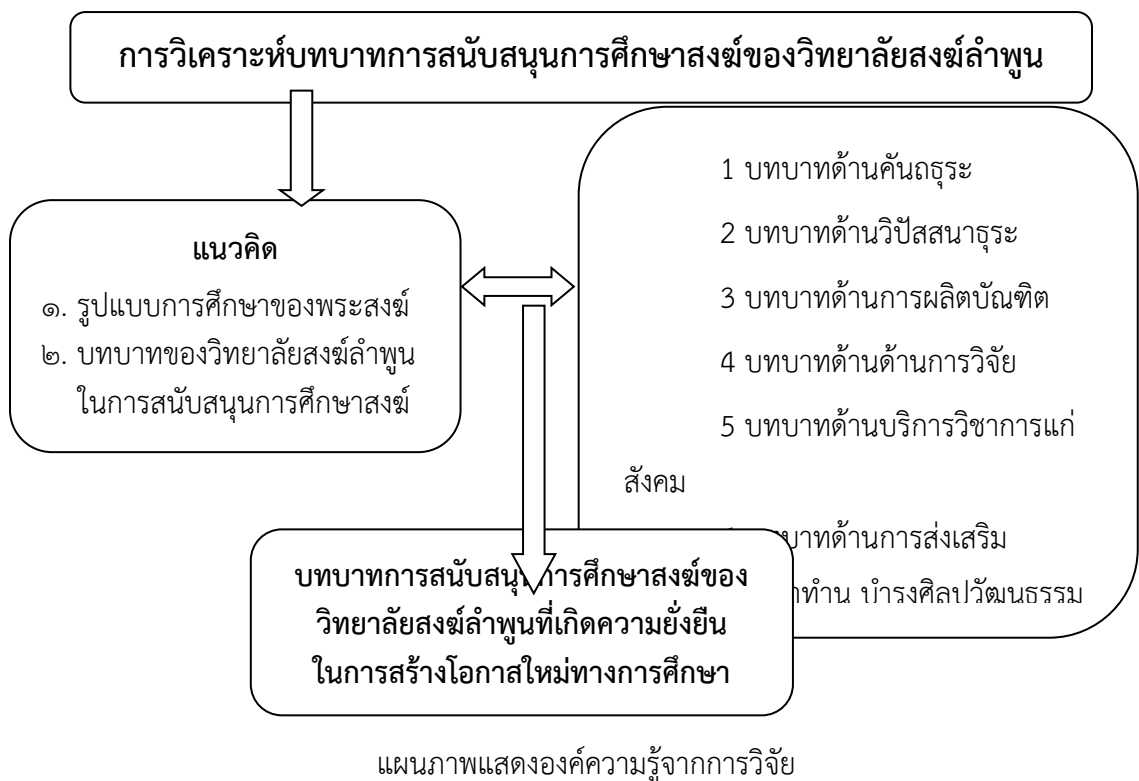
การสนับสนุนการศึกษาสงฆ์ของวิทยาลัยสงฆ์ลำพูน วิทยาลัยสงฆ์ลำพูน ได้รับเมตตาอนุเคราะห์จากคณะสงฆ์จังหวัดลำพูน ชุมชนและท้องถิ่น ภายในจังหวัดและจังหวัดใกล้เคียง ซึ่งทำให้วิทยาลัยสงฆ์ลำพูนมีความเข้มแข็ง จัดการศึกษาหลักสูตรสาขาวิชาที่มีเนื้อหาสาระสอดคล้องกับปรัชญา ปณิธาน วิสัยทัศน์ เอกลักษณ์ อัตลักษณ์และอัตลักษณ์บัณฑิตของมหาวิทยาลัย สอดคล้องกับงานวิจัยของ (พระมานะ ธมมกุโล (ศรีสุทธี) . 2546) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การศึกษาวิเคราะห์บทบาทของพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวในการทำนุบำรุงพระพุทธศาสนา” จากการศึกษาวิจัยดังกล่าวสรุปได้ว่า พระองค์ทรงได้ทำนุบำรุงพระพุทธศาสนาด้วยการสร้างศาสนทายาท การรักษาพระสัทธรรม การรักษาพิธีกรรม การเผยแผ่พระพุทธศาสนา การสนับสนุนการจัดสร้างพระไตรปิฎก รวมถึงการสร้างและบูรณปฏิสังขรณ์ศาสนสถาน โดยดำรงบทบาทในฐานะผู้นำทางอาณาจักรและพุทธจักรควบคู่กันไปตลอดรัชสมัยของพระองค์ ซึ่งได้รับการยอมรับจากคณะสงฆ์ และสามารถควบคุมคณะสงฆ์ทั้งสองนิกายให้อยู่ร่วมกันอย่างปกติ จากบทบาทดังกล่าวได้เป็นปัจจัยสำคัญที่เสริมให้พระพุทธศาสนาในรัชสมัยของพระองค์และสมัยต่อมามีความเจริญก้าวหน้าและก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในสถาบันพระมหากษัตริย์และสถาบันสงฆ์อีกหลายประการในช่วงเวลาต่อมา โดยเฉพาะบทบาทของคณะสงฆ์ฝ่ายธรรมยุติกนิกายและมหานิกายได้เข้าไปวางรากฐานสำคัญให้กิจการต่างๆ ทางด้านอาณาจักรเจริญรุ่งเรืองสืบมา

รายงานการประชุมวิชาการระดับชาติ (Proceedings) ครั้งที่ 9 เรื่อง “พุทธวิธี และวิถีครูบา กับการแก้ปัญหาวิกฤติโลก”
(The Buddhist and Kruba Methods to Solve the World Crisis) วันที่ 25 มีนาคม 2566

วิเคราะห์บทบาทการสนับสนุนการศึกษาสงฆ์ของวิทยาลัยสงฆ์ลำพูน ประกอบด้วย 1 บทบาทด้านคันถธุระ 2 บทบาทด้านวิปัสสนาธุระ 3 บทบาทด้านการผลิตบัณฑิต 4 บทบาทด้านด้านการวิจัย 5 บทบาทด้านบริการวิชาการแก่สังคม 6 บทบาทด้านการส่งเสริมพระพุทธศาสนาทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม เป็นบทบาทที่เป็นการส่งเสริมการศึกษาสงฆ์ให้มีความเจริญก้าวหน้าขึ้นสอดคล้องกับงานวิจัยของ (วัฒนา พัฒนพงศ์. 2542) ได้ทำการวิจัยเรื่องการปรับปรุงโครงสร้างสถานภาพ และบทบาทมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย โดยเฉพาะประเด็นที่เกี่ยวกับการพัฒนาทางด้านวิชาการได้เสนอว่าควรจะมีการพัฒนาการผลิตบัณฑิตและบุคลากร การพัฒนาหลักสูตร การพัฒนาระบบการศึกษา การพัฒนาความเป็นเลิศให้แก่ปัจเจกชน การพัฒนาระบบห้องสมุดการพัฒนาการวิจัยและการพัฒนาการฝึกอบรม

องค์ความรู้ใหม่

ผลจากการวิเคราะห์บทบาทการสนับสนุนการศึกษาสงฆ์ของวิทยาลัยสงฆ์ลำพูน เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ซึ่งผู้วิจัยได้องค์ความรู้ในการวิจัย ดังนี้

References

- กรมการศาสนา กระทรวงศึกษาธิการ. (2539). *คู่มือการจัดการศึกษาของสงฆ์*. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์การศาสนา.
- ไพโรจน์ ศุภทีปมงคล. (2548). การศึกษาวิเคราะห์บทบาทของจิตตคหบดีอุบาสกที่ปรากฏในคัมภีร์ พระพุทธศาสนา. *วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต*. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระวิเชียรบุรี สติสมปนโน. (ขวัญโพก). (2559). การศึกษาบทบาทในการทำนุบำรุงพระพุทธศาสนา ของพระเจ้าปเสนทิโกศล”. *วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต*. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตโต). (2545). *ภัยแห่งพระพุทธศาสนาในประเทศไทย*. กรุงเทพมหานคร: มูลนิธิพุทธธรรม
- วัฒนา วัฒนพงษ์. (2542). การปรับโครงสร้าง สถานภาพบทบาทมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. *รายงานผลการวิจัย*. สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.